

Universiteit Utrecht

Europese ontwikkelingen omgevingsrecht

Living well, within
the limits of our planet
7th Environment Action Programme

CVRIA

Chris Backes en Andrea Keessen

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

Onderwerpen

- VWEU
- Handhaving
- Klimaat/ETS
- Luchtkwaliteit
- Aarhus & rechtsbescherming

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

VWEU

- GC 17-5-2018, T-584/13, BASF Agro/Fipronil:
  - art. 263 (4) VWEU (zie ook T-403/07)
  - voorzorg vs proportionaliteit
  - noodzaak van een kosten-baten-analyse
- HvJ 26-7-2017, C-196/16: art. 191 (2) en 4: ten onrechte ontbrekend MER moet idR achteraf worden doorgevoerd (met uitzonderingen)
- Global Pact for the environment (onderhandelingen), zie COM 2018/0138; zie ook Thieffry, EEEL 2018, 182 e.v.

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

Handhaving

- HvJ 4-7-18, C-626/16, Veroordeling Slovaakije lumpsum 1.000.000 en 5.000 per dag wegens niet voldoen aan eerdere uitspraak (afvaldeponie)
- AG HvJ 28-2-19, C-723/17, Luchtkwaliteit Brussel (taak rechter, geen middeling monsterpunten)

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

Klimaat

- EU Com: Een schone planeet voor iedereen, langetermijnstrategie, COM(2018) 773
- EU Com: Verslag over werking koolstofmarkt, COM(2018) 842
- HvJ 21 June 2018, C-5/16: geen nietigheid van marktstabiliteitsreserve
- Verder nog: HvJ 6-2-19, C-561/18, Solvay reikwijdte ETS
- S.Weishaar, Carbon Taxes in the EU, EurUP 2018, 289 e.v.
- T. Iliopoulos, Dilemmas on the Way to a New Renewable Energy Directive, EEELR 2018, 210

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

Luchtkwaliteit

- Ingebreekstellingen tegen 7 LS (C-488/15 (Bulgarije) en C-635 e.v./18); zie ook Krämer, JEEPL 2018, 111 e.v.
- C-752/18: Mag een burger een gerecht ook verzoeken om bestuurders in hechtenis te nemen als geen toereikend luchtkwaliteitsplan wordt vastgesteld? (München)
- Stichting Adem II (27-12-17) vs. Urgenda II (9-10-18): betekenis van Art. 2 en 8 EVRM?

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

Aarhus & rechtsbescherming

C-167/17 (Klohn), JM 2018/146 m.nt. S. van der Velde

- Kostenbeginsel -> art. 10 bis MER-richtlijn & 9 lid 4 Verdrag van Aarhus (VvA)
- Niet tijdig omgezet in nationaal (Iers) recht (C-427/07)
- Wat is “niet buitensporig kostbaar”? -> geen rechtstreekse werking (vgl C-470/16 voor VvA)
- Sobotta, New Cases on Article 9 of the Aarhus Convention, JEEPL (2018) 241-258
- Richtlijnconforme uitleg
- Geen gerechtvaardigd beroep op rechtszekerheidsbeginsel & vertrouwensbeginsel voor Iers overheidsorgaan

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

T-12/17 Mellifera

- Wijziging van Bijlage I bij richtlijn 91/414 (gewasbeschermingsmiddelen) – verlenging van glyfosaat als werkzame stof -> **een maatregel van algemene strekking**
- Plaatsing op de bijlage van deze stof is noodzakelijk voor de toelating op de markt van middelen die deze stof bevatten.
- Zie Sobotta (2018) voor kritiek op de dubbele standaard
- Art. 9 (3) Aarhus Verdrag -> Aarhus Compliance Committee?

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

T-739/17 Euracoal

- Vaststelling BBT conclusies (RIE 2010/75)
- Geen rechtsbescherming op EU niveau

Ondanks participatie in besluitvorming niet rechtstreeks geraakt

Beginsel van effectieve rechtsbescherming?

- Voldoende rechtsbescherming op nationaal niveau -> vergunning

Utrecht Centre for Water,
Oceans and Sustainability Law

EELF: European Environmental Law congress

Environmental law for transitions to sustainability

28 augustus – 30 augustus 2019 in Utrecht

Zie voor meer informatie:

<https://www.uu.nl/utrecht-centre-for-water-oceans-and-sustainability-law/eelf-2019-environmental-law-for-transitions-to-sustainability>

